

TÜRK-İŞ | Haber Bülteni

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu

Bayındır Sokak No: 10 Kızılay - Ankara | Tel: (0.312) 433 31 25-29 | Faks: (0.312) 433 85 80 - 433 68 09

facebook.com/turkiskonfederasyonu

twitter.com/turkiskonf

www.turkis.org.tr

27 Ağustos 2020

AĞUSTOS 2020 AÇLIK ve YOKSULLUK SINIRI

- ✓ GIDA FİYATLARI DÜŞÜYOR, HAYAT PAHALILIĞI DEVAM EDİYOR..
- ✓ DÖRT KİŞİLİK AİLENİN AÇLIK SINIRI 2.384 TL, YOKSULLUK SINIRI 7.765 TL
- ✓ MUTFAK ENFLASYONU AYLIK YÜZDE 0,94 GERİLEDİ, YILLIK ARTIŞ YÜZDE 15,79
- ✓ BEKAR BİR ÇALIŞANIN AYLIK YAŞAM MALİYETİ TUTARI 2.892 TL

Yaş sebze-meyve fiyatlarına bağlı olarak mutfak harcamasında görülen gerileme Ağustos ayında da devam etti. Böylece son üç ayda mutfak harcaması tutarı -nispeten- azaldı. Ancak, özellikle dar ve sabit gelirli kesimlerin elde ettiği ücret/maaş gelirinin yetersizliği ve fakat yapılması gereken zorunlu harcamaların seviyesi, hayat pahalılığı sorununun sürekliliğini ortaya koydu.

Milyonlarca çalışanın ve emeklisinin aylık gelirlerinin asgari ücret düzeyinde veya altında olduğu, işsizliğin ülkenin yakıcı sorunu olmaya devam ettiği, koruyucu sosyal politikalar çerçevesinde sağlanan nakdi ödemelerin yetersizliği temel alındığında, ülkede hayat pahalılığının varlığı önemli olmaktadır.

TÜRK-İŞ (Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu) çalışanların geçim şartlarını otuz üç yıldan bu yana aralıksız olarak her ay düzenli olarak yaptığı "açlık ve yoksulluk sınırı" araştırması sonuçlarıyla ortaya koymaktadır.

TÜRK-İŞ Araştırmasına göre 2020 Ağustos ayında;

- Dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı (**açlık sınırı**) 2.383,76 TL,
- Gıda harcaması ile birlikte giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer aylık harcamalarının toplam tutarı ise (**yoksulluk sınırı**) 7.764,69 TL,
- Bekar bir çalışanın '**yaşama maliyeti**' ise aylık 2.891,65 TL oldu.

Tablo 1: Dört Kişilik Ailenin Açlık ve Yoksulluk Sınırı (TL/Ay)

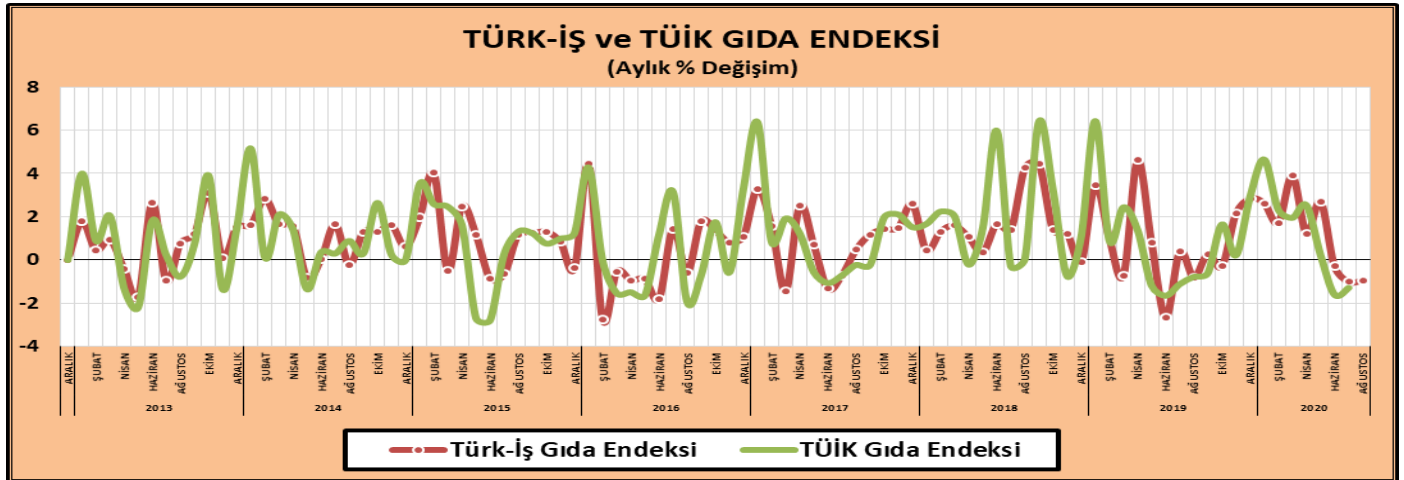
	Ağustos 2019	Aralık 2019	Temmuz 2020	Ağustos 2020
Yetişkin Erkek Gıda Harcaması	571,72	596,19	659,69	653,51
Yetişkin Kadın Gıda Harcaması	473,53	495,64	553,06	546,88
15-19 Yaş Grubu Çocuk Gıda Harcaması	609,25	643,28	713,33	707,71
4-6 Yaş Grubu Çocuk Gıda Harcaması	404,23	427,59	480,36	475,65
Açlık Sınırı	2.058,72	2.162,70	2.406,46	2.383,76
Yoksulluk Sınırı	6.705,94	7.044,62	7.838,62	7.764,69

* Gıda harcaması tutarı, yuvarlama nedeniyle, toplamda farklı olabilmektedir.

Haziran, Temmuz ve Ağustos aylarında gıda fiyatları genel bir eğilim olarak artmamış ve bu durum mutfak harcamasını olumlu etkilemiştir. Dört kişilik bir ailenin aylık gıda harcaması (mutfak masrafı) tutarı yılın ilk sekiz ayı itibariyle önceki yılsonuna göre 221 TL, temel ihtiyaçlar için yapılması gereken toplam harcama ise 720 TL artış göstermiştir. Son bir yıl itibariyle bakıldığında, ortaya çıkan ek harcama gereği gıda için 325 TL, toplam hanehalkı harcaması için 1.059 TL'dir.

Mutfak enflasyonunda yaz durgunluğu hayat pahalılığı sorununu kısmen perdelemektedir. Devletin resmi verilerinde bile, yoksul kesimlerin gıda ve konut (kira, elektrik, yakıt, su) harcamaları aile bütçesinde ağırlıklı yer kaplamaktadır. Yılbaşından bu yana yürürlükte olan net asgari ücret 2.324,70 TL'dir. Dört kişilik bir ailenin zorunlu gıda harcaması tutarı olan açlık sınırını bile karşılamamaktadır. Asgari ücret, dört kişilik ailenin insan onuruna yaraşır bir hayat sürdürebilmesi için yapması gereken harcamaya bir ayın ancak 9 günü için yetmektedir.

TÜRK-İŞ tarafından hesaplanan gıda endeksi ile TÜİK tarafından hesaplanan gıda fiyatları endeksindeki aylık değişim aşağıdaki şekilde yer almaktadır. Gıda fiyatlarındaki değişimin yönü ve hızı birbirine paralel bir gelişim göstermektedir. Özellikle son üç ay itibariyle gerileme net olarak görülmektedir. Ancak önümüzdeki aydan başlayarak gıda fiyatlarında artış beklenmektedir.

TÜRK-İŞ'in verileri temel alındığında "mutfak enflasyonu"ndaki değişim 2020 Ağustos ayı itibariyle şu şekilde olmuştur:

- Ankara'da yaşayan dört kişilik bir ailenin "gıda için" yapması gereken asgari harcama tutarı **bir önceki aya göre** yüzde 0,94 oranında geriledi.
- Yılın **ilk sekiz ayı itibariyle** fiyatlardaki artış yüzde 10,22 oranında oldu.
- Gıda enflasyonunda **son on iki ay itibariyle artış oranı** yüzde 15,79 oldu.
- **Yıllık ortalama artış oranı** ise yüzde 12,67 olarak hesaplandı.

Tablo 2: Gıda Harcamasındaki Değişim

	Ağustos 2017	Ağustos 2018	Ağustos 2019	Ağustos 2020
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	0,47	4,26	-0,80	-0,94
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	5,07	12,71	6,06	10,22
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	10,51	20,45	13,59	15,79
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı (%)	6,30	12,05	22,19	12,67

2020 Ağustos ayı itibariyle TÜRK-İŞ hesaplamasına temel alınan gıda ürünlerinin fiyatlarında gözlenen değişim şu şekilde olmuştur:

- Süt, yoğurt, peynir grubunda; önemli bir fiyat değişikliği olmadı. Ancak, süt ürünlerinde yarım-tam yağlı ayırımı çok belirgin olmadan fiyat farklılığı dikkati çekerken, beyaz peynir, farklı markalarda 800-900-1000 gram kutularda satıldığından fiyatı gerilemiş gibi algılanabilmektedir.
- Et, tavuk, balık, sakatat, bakliyat ürünlerinin bulunduğu grupta; kurban bayramı sonrası et ve sakatat ile tavuk fiyatı değişmedi. Ağırlıklı olarak satılan kültür balıkları fiyatı da aynı kaldı. Tavuk fiyatı ile yumurta fiyatı da değişmedi. Bakliyat ürünleri (kuru fasulye, kırmızı-yeşil mercimek, nohut, barbunya vb.) fiyatlarında geçen aya göre bir değişiklik olmadı.
- Yaş sebze-meyvedeki fiyat gerilemesi bu ay da mutfak harcamasını rahatlatan temel faktör oldu. Mevsime bağlı olarak bazı ürünler pazar tezgahlarında görülmez oldu. Geçtiğimiz ay gerileyerek 7,23 TL olarak hesaplanan sebze-meyve ortalama kilogram fiyatı bu ay 6,59 TL'ye geriledi. Bu ay hem sebzenin hem de meyvenin ortalama kilogram fiyatı geriledi. Sebze ortalama kilogram fiyatı 5,88 TL olarak hesaplanırken (geçen ay 6,63 TL), önceki ay 8,04 TL olan meyve ortalama fiyatı bu ay 7,54 TL oldu.

Hesaplama bu ay 16 sebze ve 12 meyve olmak üzere, toplamda 28 ürün dikkate alındı. Hesaplama yapılırken -her zaman olduğu gibi- pazarda yaygın bulunan mevsim ürünleri esas alındı. Araştırmada ürünlerin tek tek ağırlığı yerine harcama sepetindeki meyve-sebze tüketiminin toplam miktarından hareket edildi.

- Ekmek, pirinç, un, makarna, bulgur, irmik gibi ürünlerin bulunduğu grupta; bu ay önemli bir fiyat değişikliği görülmedi. Ancak dövizdeki yükselmeye bağlı olarak ithal ürünlerinde fiyat artışı olacağı belirtildi.
- Son grup içinde yer alan gıda maddelerinden; tereyağı zeytinyağı ve ayçiçeği yağı fiyatında değişiklik olmazken, margarin fiyatı arttı. Açık satılan siyah ve yeşil zeytin fiyatı bu ay aynı kaldı. Yağlı tohum (ceviz, fındık, fıstık, ayçekirdeği vb.) ürünlerinde ufak tutarda fiyat ayarlaması yapıldı. Baharat ürünleri (kimyon, nane, karabiber vb.) ile çay ve ıhlamur değişmedi. Bal, reçel, pekmez, şeker ve tuz fiyatı aynı kaldı, salça ucuzladı.

Konfederasyonumuzca hesaplanan tutarlar ücret düzeyi olmayıp haneye girmesi gereken toplam gelir miktarıdır. Ancak hanede çalışan sayısının sınırlı ve fakat ele geçen ücretin yetersiz olduğu durumlarda, elde edilen gelir birden fazla kişinin geçimini karşılayamamakta, kişi başına "insanca geçim için" yapılması gereken harcama tutarı yetersiz kalmaktadır.

TÜRK-İŞ'in bu araştırması alanında ilktir. Daha sonra bu alanda yapılan benzeri çalışmalara da örnek olmuştur/olmaktadır. "Açlık ve Yoksulluk Sınırı" çalışmasında hesaplamaya temel alınan gıda maddelerinin fiyatları, Konfederasyonumuzca piyasadan, market ve semt pazarları sürekli ve düzenli dolaşarak **doğrudan** tespit edilmektedir. TÜİK tarafından derlenen fiyat verileri kullanılmamakta, ancak gelişmeleri değerlendirmek ve kıyaslama yapmak için sonradan izlenmektedir. **Çalışma bu niteliğiyle bağımsızdır.**

Konfederasyonumuz her ayın son haftasında ve TÜİK açıklamasından yaklaşık bir hafta önce hesaplama sonuçlarını kamuoyuna açıklamaktadır ve bu yönüyle, tüketici fiyatlarındaki artış eğilimini yansıtan "**öncü gösterge**" niteliğini de taşımaktadır.

